

**KONKURSY PRZEDMIOTOWE ORGANIZOWANE
PRZEZ KUJAWSKO-POMORSKIEGO KURATORA OŚWIATY
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów
w roku szkolnym 2014/2015**

**REGULAMIN SZCZEGÓŁOWY
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO Z BIOLOGII**

Na podstawie art. 31 ust 1 pkt. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), w związku z § 1-5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. Nr 13, poz. 125, z późn. zm.), § 20 ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 893) oraz § 30 pkt. 1 Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 40/2013 Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy.

I. CELE KONKURSU:

1. Promowanie uczniów uzdolnionych w zakresie nauk biologicznych.
2. Rozwijanie zainteresowań poznawczych oraz uzdolnień uczniów w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, a w szczególności biologii.
3. Ukazywanie korelacji w przedmiotach matematyczno-przyrodniczych.
4. Rozwijanie u uczniów umiejętności wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do rozwiązywania problemów w twórczy sposób.
5. Wdrażanie uczniów do samokształcenia.
6. Zwrócenie uwagi na aktualne problemy współczesnej biologii.
7. Wyróżnienie osiągnięć uczniów oraz nauczycieli motywujących i przygotowujących uczniów do udziału w konkursie.

II. ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANY NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH KONKURSU

Na wszystkich etapach uczeń powinien wykazać się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w *Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych* Podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu biologia na III etapie edukacyjnym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977), a także:

1. Odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych w różnych formach (tabele, wykresy, diagramy, teksty); odkrywania prawidłowości w nich występujących;
2. Wykorzystywania posiadanej wiedzy podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
3. Stosowania terminologii biologicznej do wyjaśniania zjawisk i procesów zachodzących w komórkach, tkankach, organizmach i na poziomach ponadorganizmalnych;
4. Opisywania, rozpoznawania i klasyfikowania organizmów;

5. Formułowania problemów badawczych, uogólniania, uzasadniania i weryfikowania hipotez, wnioskowania z wyników obserwacji i doświadczeń;
6. Przedstawiania i wyjaśniania zależności między organizmami oraz organizmami i środowiskiem, określenia znaczenia biologicznego tych zależności;
7. Dostrzegania i wyjaśniania związków przyczynowo -skutkowych między procesami i faktami biologicznymi, podawania argumentów uzasadniających poprawność rozumowania.

Zakres merytoryczny konkursu.

Uczestnicy konkursu powinni, na poszczególnych etapach, wykazać się wiadomościami i umiejętnościami obejmującymi wskazane treści Podstawy programowej kształcenia ogólnego w części dotyczącej przedmiotu biologia na III etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977) oraz wskazanymi wiadomościami i umiejętnościami poszerzającymi treści podstawy programowej, jak również ukazywaniem korelacji w przedmiotach matematyczno-przyrodniczych.

ETAP I (szkolny)

Zakres merytoryczny szkolnego etapu konkursu dotyczy treści nauczania następujących działów tematycznych podstawy programowej:

1. Pierwiastki i związki chemiczne budujące organizmy oraz pozyskiwanie i wykorzystanie energii przez organizmy;
2. Budowa i funkcjonowanie komórki;
3. Budowa i funkcjonowanie organizmu roślinnego na przykładzie rośliny okrytozalążkowej.
4. Systematyka – zasady klasyfikacji, sposoby identyfikacji i przegląd różnorodności organizmów (pkt.1-8 i 11).

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Komórka roślinna - budowa i funkcje jej elementów budowy (błona komórkowa, cytoplazma, jądro komórkowe, plastydy, mitochondrium, siateczka wewnątrzplazmatyczna, aparat Golgiego, rybosomy wakuola, ściana komórkowa);
2. Związek budowy tkanek roślinnych z pełnioną przez nie funkcją;
3. Zróżnicowanie funkcji korzenia roślin nasiennych –funkcje stref morfologicznych oraz modyfikacje funkcjonalne korzeni;
4. Przekształcenia łodyg roślin nasiennych;
5. Funkcje liści oraz czynniki wpływające na intensywność procesów zachodzących w liściu roślin nasiennych;
6. Modyfikacje funkcjonalne liści roślin nasiennych, typy ulistnienia, różnorodność liści;
7. Porównanie budowy anatomicznej i morfologicznej oraz funkcji organów roślin nasiennych;
8. Budowa, rodzaje i funkcje organów generatywnych roślin nasiennych, typy kwiatostanów;
9. Budowa nasienia i jego rozwój, różnorodność nasion i owoców, sposoby rozsiewania nasion i owoców;
10. Czynniki środowiskowe wpływające na kiełkowanie, wzrost i rozwój rośliny;
11. Rodzaje ruchów roślin i ich mechanizm;
12. Cykle rozwojowe grzybów i roślin;
13. Rozpoznawanie pospolitych gatunków drzew i krzewów liściastych oraz iglastych na podstawie liści i owoców;
14. Rozróżnianie głównych gatunków lasotwórczych rosnących w Polsce na podstawie wskazanych materiałów źródłowych.

ETAP II (rejonowy)

Na etapie II konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I konkursu.

Zakres merytoryczny zostaje poszerzony o następujące treści nauczania poszczególnych działów tematycznych podstawy programowej:

1. Budowa i funkcjonowanie organizmu człowieka.
2. Stan zdrowia i choroby człowieka.
3. Systematyka – zasady klasyfikacji, sposoby identyfikacji i przegląd różnorodności

organizmów (pkt.9-11).

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Komórka zwierzęca - budowa i funkcje jej elementów budowy (błona komórkowa, cytoplazma, jądro komórkowe, mitochondrium, wodniczka, siateczka wewnątrzplazmatyczna, aparat Golgiego, rybosomy);
2. Związek budowy tkanek zwierzęcych z pełnioną przez nie funkcją;
3. Interpretowanie zależności między budową a funkcją układów i narządów w organizmie człowieka oraz funkcjonowaniem organizmów zwierzęcych a ich środowiskiem życia;
4. Porównywanie budowy i funkcji pokrycia ciała, narządów wymiany gazowej, układu wydalniczego, krwionośnego, pokarmowego i nerwowego oraz rozmnażania i rozwoju kręgowców;
5. Cykle rozwojowe zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem pasożytniczych bezkręgowców;
6. Analizowanie oraz ocenianie zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym w wyniku oddziaływania człowieka i ich wpływ na jego zdrowie.

ETAP III (województki)

Na etapie III konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I i II. Zakres merytoryczny dotyczy treści nauczania - następujących działów tematycznych podstawy programowej:

1. Genetyka.
2. Ekologia.
3. Globalne i lokalne problemy środowiska.
4. Ewolucja życia.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Dziedziczenie wielogenowe;
2. Populacja i jej cechy;
3. Rozpoznawania najważniejszych gatunków roślin i zwierząt chronionych na obszarze Polski oraz wskazywania przyczyn ich ochrony gatunkowej, na podstawie wskazanych materiałów źródłowych;
4. Przystosowania roślin i zwierząt do życia na lądzie;
5. Interakcje wewnątrzgatunkowe i międzygatunkowe.

III. LITERATURA DLA UCZNIĄ i inne źródła informacji:

1. Podręczniki biologii dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego, przeznaczone do kształcenia ogólnego, uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego w gimnazjum.
2. Aleksandrowicz R., *Mały atlas anatomiczny*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.
3. Adamska A. M., Adamski Z., Łuszczek-Pawelczak M., Skrzypczak H., *Biologia. Zbiór ćwiczeń i doświadczeń*, Wydawnictwo szkolne PWN, Warszawa, 2006.
4. *Atlas anatomiczny. Tajemnice ciała*, Nowa Era. 2008.
5. Eisenreich W., Handel A., Zimmer Ute E., *Rozpoznawanie roślin i zwierząt. Praktyczny przewodnik*, Wydawnictwo Elipsa.
6. Grykiel K., Halastra-Petryna G., Mazurek E., Potulska-Klein B., *Tablice biologiczne*, Wydawnictwo Podkowa, Gdańsk, 2007.
7. Koszewska B., Zabłocka T., *Zoologia. Jedność i różnorodność zwierząt (kompendium dla uczniów gimnazjum)*, WSiP (dowolne wydanie).
8. Mucha A., *Repetitorium gimnazjalisty. Biologia*, Wydawnictwo Edukacyjne GREG, Kraków, 2012.
9. Praca zbiorowa pod redakcją Michalak A. i Maćkowiak M., *Biologia. Jedność i różnorodność organizmów*, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa, 2008.
10. Rostański K., Rostański K. M., *Atlas i klucz. Drzewa i krzewy Polski*, Wydawnictwo Kubajak, Krzeszowice, 2010.
11. Umiński T., *Ekologia dla uczniów gimnazjum*, WSiP, Warszawa 1999.
12. Woźniak A., *Botanika. Jedność i różnorodność roślin (kompendium dla uczniów gimnazjum)*, WSiP (dowolne wydanie)
13. Rozporządzenie MEN z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977).

IV. UCZESTNICY KAŻDEGO ETAPU KONKURSU POWINNI DYSPONOWAĆ przyborami do pisania i rysowania: pióro lub długopis, ołówek – przeznaczony jedynie do rysowania; gumką; linijką, cyrklem i kalkulatorem prostym pozwalający na dokonanie czterech działań arytmetycznych. **Na konkurs nie wolno przynosić żadnych urządzeń telekomunikacyjnych.**

Wszelkich informacji dotyczących organizacji i przebiegu konkursu udzielają:

Przewodnicząca Komisji Wojewódzkiej z Biologii:

Emilia Balana-Mroczkowska, wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

e-mail: emroczkowska@bydgoszcz.uw.gov.pl , tel. 52 34 97 622

Wiceprzewodnicząca Komisji Wojewódzkiej z Biologii:

Violetta Panfil-Smolińska, nauczyciel konsultant KPCEN w Bydgoszczy

e-mail: violetta.panfil@cen.bydgoszcz.pl, tel. 52 349 31 50 w. 43

Wszystkie załączniki do regulaminu do pobrania na stronie:

www.kuratorium.bydgoszcz.uw.gov.pl

**Załącznik nr 1
do Regulaminu szczegółowego
Wojewódzkiego Konkursu
Przedmiotowego z Biologii**

Obszary działania rejonowych komisji Konkursu Przedmiotowego z Biologii.

Nazwa komisji i zasięg terytorialny	Siedziba komisji rejonowej (miejsce przeprowadzenia etapu rejonowego)	Imię i nazwisko przewodniczącego
Komisja rejonowa nr 1: (miasto Toruń powiaty: toruński, golubsko-dobrzyński, wąbrzeski, brodnicki, rypiński)	Gimnazjum nr 3 ul. Żwirki i Wigury 49 87-100 Toruń	Magdalena Kartanas
Komisja rejonowa nr 2 (miasto Grudziądz powiaty: grudziądzki, chełmiński, świecki)	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 ul. Korczaka 23 86 – 300 Grudziądz	Barbara Kamińska
Komisja rejonowa nr 3 (miasto Włocławek powiaty: włocławski, aleksandrowski, lipnowski, radziejowski)	Zespół Szkół Integracyjnych nr 1 ul. Wieniecka 46 87 – 800 Włocławek	Irena Krzemińska
Komisja rejonowa nr 4 (miasto Bydgoszcz powiaty: bydgoski, tucholski, nakielski, sępoleński)	Gimnazjum Towarzystwa Salezjańskiego ul. Pod Regłami 1 85 – 794 Bydgoszcz	Elżbieta M. Jurgowiak
Komisja rejonowa nr 5 (miasto Inowrocław powiaty: inowrocławski, mogileński, żniński)	Zespół Szkół Integracyjnym ul. Krzymińskiego 4 88 – 100 Inowrocław	Ewa Korpusińska-Prusak

UWAGA!

W zależności od liczby uczniów zakwalifikowanych do etapu rejonowego konkursu liczba i siedziby komisji rejonowych mogą ulec zmianie.

**Załącznik nr 2
do Regulaminu szczegółowego
Wojewódzkiego Konkursu
Przedmiotowego z Biologii**

Terminy i miejsca przeprowadzania etapów Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Biologii.

ETAP	TERMIN	GODZINA	MIEJSCE
etap I – szkolny	28.10.2014 (wtorek)	15:00	szkoła uczestnika
etap II – rejonowy	28.11.2014 (piątek)	15:00	w rejonach według załącznika nr 1 do niniejszego regulaminu
etap III – wojewódzki	11.03.2015 (środa)	15:00	Gimnazjum nr 3 ul. Żwirki i Wigury 49 Toruń